

TARBIJAVAIIDLUSTE KOMISJONI OTSUS

Asja number 19-1/23-14664
Otsuse kuupäev 30.12.2023
Komisjoni koosseis Kai Amos

Tarbija
Kaupleja Levikom Eesti OÜ (12678473)

Tarbija nõue Kohustuse puudumise tuvastamine

Resolutsioon:

1. Tarbija avaldus rahuldada. Tuvastada, et Levikom Eesti osaühingul ei tekkinud pärast 5.juunit 2023 tarbija suhtes tootelepingu nr 202000171 alusel lepingu täitmise nõuet, sh õigust nõuda tasu seadmete rendi eest.

Kui pooled komisjoni otsusega ei nõustu või seda ei järgi, on neil õigus pöörduda sama vaidluse läbivaatamiseks maakohtusse. Kaupleja peab 30 päeva jooksul arvates otsuse ameti veebilehel avaldamise päevale järgnevast päevast teatama kirjalikult Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ametile otsuse täitmisest või samas asjas maakohtusse pöördumisest, lisades ära kirja maakohtule esitatud hagiavaldusest.

Asjaolud:

Tarbija sõlmis kauplajaga 25.09.2020 elektroonilise sideteenuse osutamiseks kliendilepingu nr 202000171, milline oli lepingutingimuste kohaselt kauplaja teenusega liitumise raamleping. Pärast kliendilepingu sõlmimist võis tarbija sõlmida kauplaja teenuste kasutamiseks ja/või kaupade ostmiseks tootelepingu. Pooled sõlmisid 25.09.2020 tootelepingu nr 202000171 tähtajalisena perioodiks 19.10.2020 kuni 18.10.2022, pärast tähtaja möödumist pidi leping muutuma tähtajatuks. Tooteleping oli liitumisleping, mille alusel kauplaja kohustus osutama tarbijale eramaja interneti teenust paketi Kodunet VF 30 alusel. Liitumislepingus lepiti kokku kauplaja teenuse kasutamiseks vajalike seadmete tarbijale rentimises, kauplaja andis tarbijale tasu eest rendile seadmed LHG5 (sn: 6F2C0664E851) ja hAP AC Lite Towe (sn:71AF075F9B69).

Kauplaja teatas 01.06.2023, et loeb seoses tegevuse ümberkujundamisega tootelepingu (liitumislepingu) alates 05.06.2022 lõppenuks, tarbijale hakkab alates 05.06.2022 teenust osutama Rednet OÜ. Kaupleja lubas, et teenuse osutamise üleminek on tarbija jaoks sujuv, ilma tehniliste katkestusteta ning teatas, et tarbija peab uue teenuse osutajaga sõlmima lepingu. Tarbija sõlmis Rednet OÜ-ga uue lepingu 06.06.2022, see leping lõppes 12.05.2023.

Kauplaja saatis 03.10.2023 tarbijale meeldetuletuskirja, et kuna kauplaja rendiseadmed on tarbija valduses, on tarbijal tekkinud kliendilepingu ja kauplaja üldtingimuste alusel tasumata rendi ulatuses võlgnevus. Kaupleja on tarbijale koostanud rendiarved perioodi 01.06.2022 - 30.09.2023

eest summas 131,79 eurot, tarbija peab need tasuma.

Tarbija ei nõustu rendiarvetega. Kaupleja ei teatanud, et tootelepingu lõpetamine puudutab vaid ühte osa lepingust ja et seadmete renditeenus ei lõpe, samuti ei teatanud, et soovib rendiseadmete tagastamist. Kaupleja meeldetuletuskirjas viidatud kaupleja üldtingimusi ei ole tarbijale tutvustatud.

Tarbija palub tuvastada, et tal puudub kaupleja ees alates 05.06.2022 seadmete rendi tasumise kohustus.

Kaupleja seisukoht:

Kaupleja vaidles tarbija nõudele vastu ja palus jätta see rahuldamata. Kaupleja saatis tarbijale 01.06.2022 teate tootelepingu s.o elektroonilise side teenuse osutamise lepingu lõpetamise kohta, teates ei ole märgitud, et ka renditeenus lõpeb. Sideteenuse leping lõppes alates 05.06.2022, rendileping jäi kehtima ka pärast seda. Tarbija rentis seadmeid kauplejalt edasi ja ta ei saanud eeldada, et saab seadmed endale tasuta või saab neid tasuta rentida. Tarbija pidi teadma, et ta võis kauplejalt seadmeid rentida sõltumata sellest, kas tarbija saab sideteenust kauplejalt või mõnelt teiselt sideettevõtjalt. Sideteenuse ja renditeenuse lepingud on eraldiseisvad, mida tarbija pidi järeldama ka seni esitatud arvetest.

Kaupleja on nõus renditeenuse tasu nõude tühistama, kui tarbija tõendab, et on pärast liitumislepingu lõpetamist üritanud seadmeid tagastada, kuid ei ole ühendust saanud, või tõendab, et ei ole vahepeal seadmeid kasutanud ning tagastab need.

Kaupleja 03.10.2023 saadetud meeldetuletuskiri ei ole hinnatav nõude esitamisenä. Kaupleja väljastas tarbijale arved meeldetuletuskirjas märgitud ajal – so 2 tööpäeva pärast kirja saatmist. Arved ei ole esitatud tagasiulatuvalt, arvete maksetähtajad on arvestatud alates arvete väljastamise ajast.

Komisjoni põhjendus:

Komisjon, tutvunud asja materjaliga, leidis, et tarbija nõue kuulub rahuldamisele.

Pooled vaidlevad selle üle, et kas tarbijal on pärast tootelepingu lõpetamist kaupleja ees kohustus tasuda lepingu alusel rendile antud seadmete eest.

Komisjon on sarnase vaidluse asjaolude osas kujundanud oma seisukoha 11.12.2023 tarbijavaidlusasjas nr 19-1/23-14590 tehtud otsuses, komisjon tugineb antud vaidluse asjaolude hindamisel selles otsuses toodud analüüsides ja järeldustest.

Tarbijakaitseaduse (TKS) § 40 lg 3 kohaselt lahendab komisjon tarbija ja kaupleja vahelisest lepingust tulenevaid vaidlusi. Komisjon tuvastas, et poole vahel tekkis lepinguline suhe 25.09.2020 sõlmitud elektroonilise sideteenuse kliendilepingu nr 202000171 ja tootelepingu nr 202000171 sõlmimisega.

Antud lepingule kohaldatakse elektroonilise side seadust (ESS). ESS 91 lg 3 järgi kohaldatakse eriseadusega reguleerimata küsimustes sellele lepingule võlaõigusseaduse sätteid. ESS § 92 kohaselt on sideettevõtjal ja lõppkasutajal õigus vabalt kokku leppida sideteenuse lepingu tingimustes, arvestades käesolevast seadusest tulenevate piirangutega ja lõppkasutajate õiguste kaitseks kehtestatud kitsendustega. Sideteenuse lepingu tingimus, millega piiratakse lõppkasutaja õigusi, võrreldes seaduses sätestatuga, on tühine.

Kaupleja tugineb tarbijale 03.10.2023 meeldetuletuskirjas seadmete rendi tasumise kohustuse põhjendamisel asjaolule, et tarbija oleks pidanud seadmed kas tagastama või arvestama rendi tasumise kohustuse jätkumisega. Kaupleja osundab kliendilepingule ja neis viidatud üldtingimustele seadmete tagastamise kohta (punktid 4.7. ; 4.8; 4.22 ja 9). Kaupleja hinnangul tekkis tarbijal seadmete rendi tasumise kohustus siis, kui kaupleja oli pärast meeldetuletuskirja väljastanud tarbijale rendiarved.

Komisjon hindab tarbijaga sõlmitud lepingule kaupleja tüüptingimuste siduvust, kaupleja 01.06.2022 teate õiguslikku tähendust, kaupleja 01.06.2022 teatega tootelepingu muutmise võimalust, tarbijal alates 05.06.2022 seadmete rendi ja tasu maksmise kohustuse kehtivust.

Vastavalt tarbijavaidlusasjas nr 19-1/23-14590 komisjoni poolt 11.12.2023 otsuses toodud asjaolude hindamise järeldustele on komisjoni seisukohad järgmised.

Tüüptingimustest. VÕS § 37 järgi on tüüptingimused lepingu osaks, kui tüüptingimuste kasutaja neile kui lepinguosale enne lepingu sõlmimist või lepingu sõlmimise ajal selgelt viitas ja teisel poolel oli võimalus nende sisust teada saada. Tüüptingimuste muutmist lepingu osaks peab tõendama tüüptingimuste kasutaja. Asjas olevate tõendite kohaselt kaupleja ei viidanud tarbijale enne lepingu sõlmimist ega sõlmimise ajal oma tüüptingimustele: kaupleja sõlmis tarbijaga kliendilepingu ja liitumislepingu kliendilepingu 25.09.2020, kuid liitumislepingu kohaselt aktiveeriti teenus juba 19.09.2020. Seega olid pooled teenuse aktiveerimise ajaks läbirääkimised pidanud ning lepinguline suhe oli alanud. Komisjon leiab, et kuna lepingud sõlmiti kirjalikus vormis tagantjärele alles pärast teenuse aktiveerimist, ei ole kaupleja täitnud seadusest tulenevat kohustust enne tarbijaga lepingul põhineva suhte loomist piisavalt selgelt viidata kasutatavatele tüüptingimustele. Kaupleja tüüptingimused ei ole lepingu osaks.

Kaupleja 01.06.2022 lepingu lõpetamise teate õiguslik tähendus. Kaupleja teatas, et loeb liitumislepingu lõppenuks ja et sama teenuse osutamist jätkab teine äriühing. Kaupleja selgitas, et tehniline üleminek toimub katkestusteta ning uue teenuse pakkujaga tuleb klientidel lepingu sõlmimiseks ise ühendust võtta. Kaupleja selgitustest saab komisjon aru, et kaupleja käsitab 01.06.2022 teadet tootelepingu nr 202000171 ülesütlemise avaldusena. Komisjoni hinnangul ei olnud kaupleja teade tarbijaga sõlmitud tootelepingu ülesütlemise avaldus kahel põhjusel: 1) kauplejal puudus seadusest tulenev lepingu lõpetamise alus. ESS §-s 100 reguleerib sideteenuse lepingu ülesütlemise aluseid, § 100 lg 2 kohaselt on sideettevõtjal õigus leping ilma eelneva etteteatamiseta üles öelda vaid juhul, kui sideteenuse osutamist on piiratud ESS § 98 lg 1 punktide 1–3 ja 5 alusel ning piiramise alus ei ole ära langenud ühe kuu jooksul piirangu rakendamise aluse tekkimise päevast arvates. Nendeks alusteks on juhud, kui tarbija on lepingut rikkunud ja kui kaupleja on andnud rikkumise kõrvaldamiseks tähtaja ja kui tarbija ei ole rikkumist kõrvaldanud. Kaupleja 01.06.2022 teade ei olnud liitumislepingu ülesütlemise avaldus, kuna kauplejal puudus ülesütlemise alus; 2) kaupleja ei saatnud teadet tarbijale kui konkreetse lepingu poolele, vaid kaupleja saatis sama teate masskirjana kõigile oma klientidele. Masskiri ei saa olla sideteenuse

lepingu ülesütlemise tahteavalduseks, kuivõrd adressaadita masskirjas ei ole tuginetud ega saadudki tugineda tarbijapoolsele lepingu rikkumisele. Antud juhul ei esinenud ühtegi seaduses nimetatud sideteenuse lepingu ülesütleamise alust, kaupleja 01.06.2022 teade ei ole hinnatav lepingu ülesütleamise tahteavaldusena ja see ei omanud tarbijaga sõlmitud kliendilepingut ega tootelepingut lõpetavat tähendust.

Kaupleja 01.06.2022 teatega tootelepingu muutmise võimalusest. Tootelepingu kohaselt lasus kauplejal kaks kohustust; osutada sideteenust ja anda rendile sideteenuse kasutamiseks vajalikud seadmed. Kaupleja väitel muutis ta 01.06.2022 teatega oma lepingulisi kohustusi nii, et lõpetas vaid sideteenuse osutamise, kuid seadmete rentimine jäi jõusse. See kaupleja väide ei ole tõendatud, kuna kaupleja ei ole esitanud lepingu muutmise oma tahteavaldust, millises ta oleks tarbijale teatanud tootelepingu muutmise kavast ning alates 05.06.2022 seadmete rendi kehtima jäämisest. Kaupleja väide on vastuolus ka seadusega.

ESS § 99 lg 1 järgi võib sideettevõtja ühepoolset muuta sideteenuse lepingu tingimusi, kui muutmise vajadus tuleneb õigusaktide muutmisest või kui pärast sideteenuse lepingu sõlmimist muutuvad lepingu sõlmimise aluseks olnud asjaolud ja sellega kaasneb sideettevõtjal lepingu täitmise kulude oluline suurenemine; § 99 lg 2.1 kohaselt ei või sideettevõtja muuta tähtajalise kohustusega sideteenuse lepingu tasu ja sideteenuse põhiomadusi ühepoolset tarbija kahjuks sidusustähtaja jooksul, välja arvatud juhul, kui muudatus on tingitud õigusakti muutmisest või valitsusasutuse otsusest; § 99 lg 3 kohaselt tuleb lepingu muutmise kavatsusest teavitada vähemalt üks kuu ette teatega, mis on pealkirjastatud „Lepingu muutmine” ning teates tuleb märkida muudetavad tingimused, lõppkasutaja õigus muudatustega mittenõustumise korral leping lisakuludeta üles öelda ühe kuu jooksul pärast vastava teate saamist ning tingimuste muutmise põhjus ja õiguslik alus. Kaupleja ei ole tarbijaga sõlmitud tootelepingut muutnud, asjas puuduvad poolte lepingu muutmise kohta esitatud tahteavaldused ning lepingu muutmises kokku leppimine. Kaupleja 01.06.2022 teade ei muutnud tarbijaga sõlmitud lepingut.

Kauplejal tarbija suhtes lepingu täitmise nõude olemasolust. Komisjon tuvastas, et kaupleja ei lõpetanud ega muutnud 01.06.2022 teatega tarbijaga sõlmitud tootelepingut. Samas on asjaoludega tuvastatud, et kaupleja ei osutanud tarbijale alates 05.06.2022 enam sideteenust ja et seda teenust osutas edasi teine äriühing. Tarbija teatel sõlmis ta selle teise äriühinguga 06.06.2022 uue lepingu ja see leping kehtis kuni 12.05.2023. Tarbija kasutas selle lepingu alusel osutatud sideteenuse vastuvõtmiseks kaupleja tootelepinguga rendile antud seadmeid. Kaupleja väitel on tarbijale renditud seadmed endiselt kaupleja omandis ja kaupleja nõuab seadmete kasutamise eest tasu. Kaupleja ei ole oma väidet tõendanud. Kaupleja 01.06.2022 teates antud kinnituse järgi andis kaupleja tarbijaga sõlmitud lepingust tulenevad kaupleja kohustused üle teisele äriühingule, kes tegi tarbijale osutatud sideteenuse kättesaadavaks kaupleja poolt 2020.a renditud seadmete kaudu. Komisjonile on teadmata kaupleja ja teise äriühingu vahel kaupleja klientidele teenuse osutamise üleandmise kohta sõlmitud kokkulepped, teada ei ole ka see, kas üleandmise osas lepiti kokku ka kaupleja klientide käes olevate seadmete omandi uuele äriühingule üleandmises või kaupleja endiste klientide poolt nende seadmete kasutamise tasus.

Kaupleja 01.06. 2022 teate sisust järeldab komisjon, et kaupleja tahe oli lepingust tekkinud kohustused ja õigused teisele isikule üle anda. Sellise sisuga teate saamisel oleks iga samas olukorras heas usus tegutsev mõistlik isik aru saanud, et tema jaoks muutub vaid teenuse pakkuja (lepingu ülevõtja). Tarbija oli kaupleja teate ja tegevuse põhjal õigustatud järeldama, et lepingust tekkinud kohustused tuleb edaspidi täita uuele võlausaldajale.

Kaupleja ei ole kogumis tõendanud, et tarbijaga sõlmitud tootelepingust jäi alates 05.06.2022 kehtima seadmete rentimine kohustus ja et need seadmed jäid alates 05.06.2022 kaupleja omandisse ja et teenuse osutamise ülevõtnud äriühingul ei saanud tekkida ega tekkinud tarbija suhtes seadmete kasutamisest tulenevaid nõudeid.

Kaupleja lepingu täitmise nõue lõppes lepingu üleandmisega. Peale lepingu üleandmist lepingu täitmise nõuet ei teki. Tarbijal ei tekkinud kliendilepingust ja tootelepingust nr 202000171 kaupleja ees kohustust maksta seadmete renti. Tarbija nõue on põhjendatud ja kuulub rahuldamisele.

Komisjon selgitab, et kui 2020.a üleantud seadmed on veel tarbija käes, lasub tarbijal nende seadmete suhtes samaväärne hoolduskohustus kui ta rakendab oma asjade suhtes. Kui kaupleja tõendab, et ei andnud seadmete omandiõigust teenuse osutamise ülevõtnud äriühingule või kolmandale isikule üle, on kauplejal õigus esitada seadmete väljaandmise nõue. Arvestades vaidluse asjaolusid peab kaupleja seadmete väljaandmise nõude esitamise korral tõendama, et 05.06.2022 lepingu ülevõtnud sideteenuse ettevõtjal puudub sama nõue sama tarbija vastu, samuti ei saa kaupleja tarbijalt nõuda seadmete demonteerimist ja kauplejale toimetamist tarbija kulul.

TKS § 60 lg 2 järgi kui pooled komisjoni otsusega ei nõustu ja seda ei järgi võivad nad pöörduda sama vaidluse läbivaatamiseks maakohtusse.

Kai Amos

/allkirjastatud digitaalselt/